

Sygn. akt IV U 13/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 października 2015r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Katarzyna Antoniak
Protokolant	stażysta Renata Olędzka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 20 października 2015r. w S.

odwołania W. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 29 października 2014 r. Nr (...) -SER- (...)

w sprawie W. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do świadczenia przedemerytalnego

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala prawo W. O. do świadczenia przedemerytalnego od 17 października 2014r.

Sygn. akt: IV U 13/15 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 29 października 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art.2 ust.1 pkt 2 oraz ust.3 pkt 1, 2 i 3 ustawy z 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych odmówił W. O. prawa do świadczenia przedemerytalnego wskazując, że do rozwiązania umowy o pracę z dniem 31 marca 2014r. doszło na skutek wypowiedzenia przez pracodawcę, natomiast niespełniona została przesłanka nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego, w myśl której do rozwiązania umowy o pracę musi dochodzić z przyczyn dotyczących zakładu pracy w rozumieniu przepisów ustawy z 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Odwołanie od w/w decyzji złożył W. O. wnosząc o jej zmianę i przyznanie mu prawa do świadczenia przedemerytalnego. W uzasadnieniu stanowiska podniósł m.in., że wbrew ustaleniom organu rentowego przyczyną, dla której zakład pracy rozwiązał z nim umowę o pracę było znaczne pogorszenie się sytuacji finansowej firmy oraz zmniejszenie ilości zleceń, a co za tym idzie brak pracy na zajmowanym przez niego stanowisku. Od momentu utraty pracy nie udało mu się znaleźć żadnej innej pracy i nadal pozostaje osobą bezrobotną. Ma już 63 lata i pozostaje bez środków do życia (odwołanie k.1-4).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na argumenty przytoczone w zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie k.5-6).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony W. O. mając ukończony 63 rok życia, w dniu 16 października 2014r. wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z wnioskiem o świadczenie przedemerytalne (wniosek o świadczenie przedemerytalne z 16 października 2014r. k.1 akt o świadczenie przedemerytalne). Na podstawie przedłożonych do wniosku dokumentów organ rentowy ustalił, że do 31 marca 2014r. ,tj. do dnia rozwiązania ostatniej umowy o pracę, ubezpieczony udowodnił okres uprawniający do emerytury w wymiarze 37 lat i 9 miesięcy, z czego okresy składkowe wynoszą 28 lat, 11 miesięcy i 11 dni, okresy nieskładkowe 7 miesięcy i 19 dni, a okresy opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników 8 lat i 2 miesiące. Ponadto organ rentowy ustalił, że do rozwiązania stosunku pracy z ubezpieczonym z dniem 31 marca 2014r. doszło na skutek wypowiedzenia przez pracodawcę, ale nie z przyczyn dotyczących zakładu pracy w rozumieniu ustawy z 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Wskazując na powyższe zaskarżoną decyzją z 29 października 2014r. organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do świadczenia przedemerytalnego (decyzja z 29 października 2014r. k.30 akt o świadczenie przedemerytalne).

Ubezpieczony pozostawał w zatrudnieniu z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w O. na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony zawartej w dniu 1 grudnia 2007r. Pracował w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku pracownika fizycznego (umowa o pracę na czas nieokreślony z 1 grudnia 2007r. - w aktach osobowych ubezpieczonego). Firma zatrudniająca ubezpieczonego działa w branży budowlanej, zajmuje się remontami dróg, usługami brukarskimi. Ubezpieczony jako pracownik fizyczny układał kostkę, kopał rowy, wylewał asfalt. Na początku 2014r. pracodawca ubezpieczonego zatrudniał około 150 osób, w tym obok robotników drogowych również operatorów maszyn, spawaczy, kierowców. W tym czasie sytuacja finansowa spółki (...) była zła. Z powodu zmiany przepisów ustawy o podatku VAT oraz likwidacji tzw. kredytu kupieckiego Spółka miała problemy z płatnościami zobowiązań i aby im zapobiec zaciągnęła kredyt w rachunku bieżącym na 5 mln złotych. Ponadto z uwagi na trwający sezon zimowy nie miała zamówień i co za tym idzie przychodów pozwalających na utrzymanie dotychczasowych warunków zatrudnienia Dlatego z początkiem 2014r. pracodawca zaproponował wszystkim pracownikom zmianę warunków zatrudnienia poprzez obniżenie wymiaru czasu pracy i wynagrodzenia. W piśmie z 2 stycznia 2014r. zatytułowanym „Porozumienie zmieniające warunki pracy i płacy” pracodawca zaproponował ubezpieczonemu od 1 stycznia 2014r. zmianę warunków zatrudnienia z pełnego wymiaru czasu pracy do ¼ etatu oraz obniżenie wynagrodzenia z dotychczasowej kwoty 1 680 złotych miesięcznie do kwoty 420 złotych miesięcznie. Jako przyczynę zmiany pracodawca wskazał brak frontu robót na stanowisku pracy ubezpieczonego wskazując jednocześnie, że w razie odmowy przyjęcia przez ubezpieczonego nowych warunków pracy i płacy umowa o pracę rozwiąże się upływem okresu wypowiedzenia (pismo pracodawcy ubezpieczonego z 2 stycznia 2014r. zatytułowane „Porozumienie zmieniające warunki pracy i płacy” – w aktach osobowych ubezpieczonego, zeznania świadka A. R. k.18-18v – nagranie od minuty 12 do 27). Ubezpieczony odmówił przyjęcia nowych warunków pracy i płacy nanosząc na w/w piśmie zapis „odmawiam przyjęcia” i opatrując go datą 2 stycznia 2014r. Ubezpieczony odmówił przyjęcia nowych warunków zatrudnienia z uwagi na to, że praca w wymiarze ¼ etatu i za wynagrodzeniem 400 złotych brutto miesięcznie była dla niego nieopłacalna – nie dawała warunków utrzymania się (zeznania ubezpieczonego k.18v – nagranie od minuty 28 do 33 i k.17v – nagranie od minuty 1 do 10). Następnie w dniu 17 lutego 2014r. pracodawca skierował do ubezpieczonego pismo o rozwiązaniu umowy o pracę z zachowaniem 3-miesięcznego okresu wypowiedzenia, który miał upłynąć z dniem 31 marca 2014r. i jako przyczynę wypowiedzenia wskazał odmowę przyjęcia przez ubezpieczonego nowych warunków umowy o pracę (pismo pracodawcy ubezpieczonego o wypowiedzeniu umowy o pracę z 17 lutego 2014r. - w aktach osobowych ubezpieczonego).

Wobec odmowy przyjęcia przez ubezpieczonego nowych warunków zatrudnienia umowa o pracę rozwiązała się z dniem 31 marca 2014r. (świadcstwo pracy z 31 marca 2014r. k.9-10 akt o świadczenie przedemerytalne). Od 1 kwietnia 2014r. ubezpieczony zarejestrowany jest jako osoba bezrobotna, obecnie bez prawa do zasiłku dla bezrobotnych, który pobierał przez ponad 6 miesięcy poczynając od 9 kwietnia 2014r. Od chwili zarejestrowania ubezpieczony nie odmówił przyjęcia propozycji pracy (zaświadczenie Powiatowego Urzędu Pracy w G. z 15 października 2014r. k.13 akt o świadczenie przedemerytalne). Na datę rozwiązania stosunku pracy ubezpieczony udowodnił okres składkowy

i nieskładkowy, uzupełniony okresem opłacania składek na ubezpieczenie społeczne rolników w wymiarze 37 lat i 9 miesięcy (zestawienie okresów zatrudnienia k.28 akt o świadczenie przedemerytalne).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie W. O. podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art.2 ust.1 pkt 2 ustawy 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz.U. Nr 120, poz.1252 ze zm.) prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która do dnia rozwiązania stosunku pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, w którym była zatrudniona przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat – mężczyzna oraz posiada okres uprawniający do emerytury wynoszący co najmniej 30 lat dla kobiet i 35 lat dla mężczyzn. Ponadto, jak stanowi dalej ustęp 3 wskazanego przepisu świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ustępie 1 po upływie co najmniej 6 miesięcy pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna,
- 2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych, nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych,
- 3) złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 6-miesięczny okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Rozstrzygnięcie sprawy wymagało zbadania czy rozwiązanie stosunku pracy między ubezpieczonym a (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w O., do którego doszło z dniem 31 marca 2014r. nastąpiło z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Poza sporem pozostaje bowiem, że ubezpieczony spełnia pozostałe wymienione wyżej przesłanki nabycia świadczenia przedemerytalnego ,tj. do dnia rozwiązania stosunku pracy ukończył 60. rok życia i legitymuje się okresem wymaganym do emerytury w wymiarze ponad 37 lat. Organ rentowy stanął na stanowisku, że rozwiązanie stosunku pracy z dniem 31 marca 2014r. nie nastąpiło z przyczyn dotyczących zakładu pracy, a w drodze wypowiedzenia przez pracodawcę w trybie art.30§1 pkt 2 kp.

Analizując dokonane w sprawie ustalenia Sąd doszedł do przekonania, że stanowisko organu rentowego jest niezasadne i nie uwzględnia wszystkich okoliczności sprawy. Wydając zaskarżoną decyzję organ rentowy nie badał przyczyn rozwiązania stosunku pracy z ubezpieczonym, ale opierając się jedynie na zapisie zawartym w świadectwie pracy stwierdził, że do rozwiązania stosunku pracy doszło w drodze wypowiedzenia przez pracodawcę na podstawie art.30§1 pkt 2 kp. Zauważyć jednak należy, że wskazany przepis kodeksu pracy nie odnosi się w ogóle do przyczyny rozwiązania stosunku pracy, a wymienia jedynie możliwe sposoby rozwiązania umowy o pracę. Tymczasem przeprowadzone przez Sąd dowody z dokumentów zawartych w aktach osobowych ubezpieczonego, z zeznań świadka A. R. oraz z zeznań ubezpieczonego pokazują, że do rozwiązania stosunku pracy między Spółką (...) a ubezpieczonym doszło z przyczyn dotyczących pracodawcy ,tj. leżących po stronie (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w O.. Z przedstawionych wcześniej ustaleń Sądu wynika, że zanim doszło do rozwiązania umowy o pracę pracodawca doręczył ubezpieczonemu pismo wypowiadające warunki pracy i płacy, na mocy którego wymiar czasu pracy ubezpieczonego miał się zmniejszyć z pełnego etatu do 1/4 etatu, a wynagrodzenie z kwoty 1 680 złotych brutto miesięcznie do kwoty 420 złotych brutto miesięcznie, przy czym jak wynika z pisma o wypowiedzeniu warunków pracy i płacy przyczyną tej zmiany był brak pracy - zleceń na stanowisku pracy ubezpieczonego. Dodatkowo – jak wynika z zeznań świadka A. R. zatrudnionej w Spółce (...) na stanowisku księgowej i kadrowej - obok braku zleceń Spółka borykała się w tym czasie również z problemami finansowymi, co zmusiło ją do zaciągnięcia kredytu w kwocie 5 mln złotych i w konsekwencji również do obniżenia kosztów działalności poprzez zmianę warunków zatrudnienia polegającą na zmniejszeniu wymiaru pracy i wynagrodzenia wszystkim pracownikom ,tj. około 150 osobom. Należy zauważyć, że ubezpieczony odmówił przyjęcia nowych warunków umowy o pracę, co skutkowało rozwiązaniem tej umowy. Okoliczność ta

nie pozwala jednak na uznanie, że przyczyny rozwiązania stosunku pracy nie leżą po stronie pracodawcy. To z przyczyn leżących po stronie pracodawcy – z powodu braku zleceń i trudności finansowych doszło do wypowiedzenia ubezpieczonemu warunków pracy i płac tak, iż miało on pracować w wymiarze ¼ etatu za wynagrodzeniem 420 złotych brutto miesięcznie. Ubezpieczony – kierując się potrzebą zapewnienia sobie warunków utrzymania odmówił przyjęcia nowych warunków uznając, że warunki te nie pozwolą mu na zaspokojenie kosztów utrzymania. W świetle powyższego nie sposób uznać, aby odmowa przyjęcia przez ubezpieczonego – obiektywnie niekorzystnych warunków zatrudnienia – stanowiła przyczynę, czy współprzyczynę rozwiązania umowy o pracę, leżącą w rzeczywistości po stronie pracodawcy, który z powodu przyczyn finansowych i braku zleceń nie był w stanie zatrudnić ubezpieczonego na dotychczasowych warunkach. Należy zauważyć, że problematyka wypowiedzenia zmieniającego w kontekście nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego była przedmiotem orzeczeń sądów. I tak w wyroku z 23 maja 2013r. w sprawie III AUa 1557/12 Sąd Apelacyjny w Katowicach wypowiedział się, że sposób rozwiązania umowy o pracę w postaci wypowiedzenia zmieniającego odpowiada wskazanemu w art.2 ust.1 pkt 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych pojęciu przyczyn dotyczących zakładu pracy (Lex nr 1335631). Sąd Okręgowy podziela ten pogląd.

W przedstawionych okolicznościach nie ulega wątpliwości Sądowi, że przyczyną rozwiązania stosunku pracy z ubezpieczonym były przyczyny dotyczące zakładu pracy, w rozumieniu przepisów ustawy z 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Zgodnie bowiem z art.2 ust.1 pkt 29 wymienionej ustawy przyczyny dotyczące zakłady pracy oznaczają m.in. rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z przyczyn niedotyczących pracowników, zgodnie z przepisami o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników lub zgodnie z przepisami ustawy – Kodeks pracy w przypadku rozwiązania stosunku pracy lub stosunku służbowego z tych przyczyn u pracodawcy zatrudniającego mniej niż 20 pracowników oraz rozwiązanie stosunku pracy lub stosunku służbowego z powodu ogłoszenia upadłości pracodawcy, jego likwidacji lub likwidacji stanowiska pracy z przyczyn ekonomicznych, organizacyjnych, produkcyjnych albo technologicznych. Na marginesie zauważyć należy, że jak wynika z adnotacji zawartej w pkt 5 świadectwa pracy z chwili ustania stosunku pracy pracodawca wypłacił ubezpieczonemu odprawę pieniężną zgodnie z art.8 ustawy z 13 marca 2003r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (świadectwo pracy k.9-10 akt o świadczenie przedemerytalne).

Mając na uwadze całokształt przedstawionych okoliczności na podstawie art.477¹⁴§2 kpc Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że W. O. przysługuje prawo do świadczenia przedemerytalnego od 17 października 2014r. ,tj. od dnia następnego po zgłoszeniu wniosku o świadczenie – art.7 ust.1 ustawy z 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych.